

چرا به قوانین و مقررات نیاز داریم؟

درس ۳

همان طور که پی بردید به طور کلی قانون و مقررات به چند دلیل به وجود آمده است :

۱- حفظ حقوق افراد

۲- برقراری نظم و امنیت

۳- رشد اخلاقی انسان‌ها

ایجاد نظم و امنیت و جلوگیری از هرج و مرج به نفع همگان بوده و احترام به حقوق دیگران است. عدم رعایت قوانین و مقررات

در جامعه، علاوه بر به هم زدن نظم و امنیت اجتماعی موجب پایمال شدن حقوق افراد می‌شود.

۱ - قوانین و مقررات به چه دلایلی به وجود آمده‌اند؟
یا
چرا به قوانین و مقررات نیاز داریم؟

به تصاویر دقت کنید و با توجه به موضوع نظم و مقررات و حفظ حقوق افراد ، آنها را توضیح دهید.

۵- به این موقعیت‌ها توجه کنید و بگویید هر کدام چه پیام‌هایی دارد و کدام حقوق نادیده گرفته می‌شود؟

● فردی بخواهد خارج از صف افرادی که در نانوائی ایستاده‌اند، نان بگیرد. **حق نوبت افراد در صف و وقت آنها نادیده گرفته می‌شود**

● فردی که در آپارتمان زندگی می‌کند و سهم مشارکت خود در هزینه‌های ساختمان را پرداخت نمی‌کند.

● راننده‌ای که بدون توجه به علامت عبور ممنوع داخل خیابان یک طرفه می‌شود و شد آمد (ترافیک) به وجود می‌آورد.

● موتور سواری که به علت شلوغی خیابان وارد پیاده‌رو می‌شود و از بین مردم عبور می‌کند.

● شرکت ساختمانی‌ای که قرار است سالن ورزشی برای مردم بسازد، اما مقررات ساختمان سازی و مصالح مناسب را به کار نبرد.

● عابر پیاده که بدون توجه به چراغ راهنما از لابه لای اتومبیل‌ها حرکت می‌کند.

به چند گروه تقسیم شوید و یک مکان یا گروه اجتماعی را انتخاب کنید. جدولی دو ستونی رسم کنید که در آن مقررات مربوط به

آن مکان در یک ستون و کارکرد آن در ستون مقابل نوشته شود.

مثال: پمپ بنزین: ۱- ورود با صف نظم و احترام به حقوق دیگران

سایر موارد را به اختیار و نظر خود کامل کنید.

قانون گذاری

درس ۴

۱ - هنجار چیست؟ مثال بزنید.

● گاهی گروه‌های اجتماعی به صورت توافقی و براساس رعایت اصول اخلاقی یا برخی رسم‌ها، از مقرراتی پیروی می‌کنند؛ برای مثال، ایستادن در صف اتوبوس و یا نانوایی، قاعده‌ای اجتماعی است که مردم برای حفظ نظم، آن را پذیرفته و رعایت می‌کنند.

● هرگاه مقررات به وسیلهٔ یک نهاد دارای صلاحیت مثل مجلس تصویب شود، نام «قانون» به خود می‌گیرد؛ برای مثال، ممنوعیت عبور از چراغ قرمز، یک قانون راهنمایی و رانندگی است که در مجلس تصویب شده است و چنانچه راننده‌ای از آن تخلف کند جریمه می‌شود. همچنین، هیچ‌کس نمی‌تواند بدون داشتن صلاحیت و مدرک پزشکی به درمان مردم پردازد و این یک قانون مصوب است و اگر کسی از آن سرپیچی کند مجازات می‌شود.

همهٔ افراد در برابر قانون مساوی‌اند.

۲ - قانون را تعریف کرده و
برای آن مثال بزنید.

نکته!

۳- قانون اساسی را تعریف کنید.

قانون اساسی

مهم‌ترین قانون هر کشور قانون اساسی آن کشور است. قانون اساسی مادر همهٔ قانون‌ها است و سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می‌شوند. در قانون اساسی هر کشور مهم‌ترین حقوق ملت و همچنین مهم‌ترین روابط و وظایف حکومت و مردم، معین شده است.

۳- منظور از اینکه همه افراد در مقابل قانون مساوی هستند چیست؟ مثال بزنید.

۴- با راهنمایی معلم قانون اساسی را به کلاس بیاورید و آن را ورق بزنید و مطالعه کنید.

جواب فعالیت ۳: یعنی رنگ و تژاد و قومیت و زبان و جنسیت و مقام هیچکس باعث برتری او بر دیگران در برابر قانون نیست.

۴- وظیفهٔ تهیه و تصویب قانون در کشور بر عهده چه نهادی است؟

قوةٔ مقننه

قوةٔ مقننه تهیه و تصویب قوانین کشور را در چارچوب قانون اساسی به عهده دارد. این قوه از دو بخش تشکیل شده است:

۱- مجلس شورای اسلامی: نمایندگان منتخب مردم هستند که قوانین عادی را تهیه و تصویب می‌کنند. آنها برای یک دورهٔ

چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می‌شوند.

نمایندگان پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود، در مجلس آدای سوگند* می‌کنند که در گفته‌ها، نوشته‌ها و اظهارنظرهایشان، استقلال کشور، آزادی مردم و تأمین منافع و مصلحت‌های آنان را مدنظر داشته باشند.

نمایندگان، از بین خود فردی را به‌عنوان رئیس مجلس انتخاب می‌کنند.

۲- شورای نگهبان: شورای نگهبان* دو وظیفهٔ مهم بر

عهده دارد:

نمای بیرونی ساختمان مجلس شورای اسلامی

۱- مجلس شورای اسلامی : نمایندگان منتخب مردم هستند که قوانین عادی را تهیه و تصویب می کنند آنها برای یک دوره

چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می شوند.

نمایندگان پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود، در مجلس آدای سوگند* می کنند که در گفته ها، نوشته ها و اظهارنظرهایشان، استقلال کشور، آزادی مردم و تأمین منافع و مصلحت های آنان را مدنظر داشته باشند.

نمایندگان، از بین خود فردی را به عنوان رئیس مجلس انتخاب می کنند.

۲- شورای نگهبان : شورای نگهبان* دو وظیفه مهم بر

عهده دارد :

الف) این شورا قوانینی را که در مجلس تصویب شده است، بررسی

می کند. اگر قوانین تصویب شده با قانون اساسی یا اصول و احکام دین مخالف بود آنها را رد می کند یا دوباره به مجلس برمی گرداند تا اصلاح شود.

ب) این شورا بر انتخاباتی که در کشور برگزار می شود مانند انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی، نظارت می کند. نامزدهای* انتخابات پس از بررسی و تأیید صلاحیت توسط این شورا، می توانند در انتخابات حضور یابند و برای به دست آوردن رأی مردم، تلاش کنند.

۵- قوه مقننه از چه بخشهایی تشکیل شده است؟ وظیفه هر کدام از این بخشها چیست؟

نمای بیرونی ساختمان مجلس شورای اسلامی

خلاصهٔ جواب سوال ۵:

نظارت بر مصوبات مجلس تا با
دین و قانون اساسی مخالف
نباشند

تأیید صلاحیت نامزدهای
انتخابات

تهیه و تصویب قوانین

شورای نگهبان

مجلس

قوه مقننه

وظیفهٔ مجمع تشخیص مصلحت نظام چیست؟

● مجمع تشخیص مصلحت نظام : در مواردی که شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی به توافق دربارهٔ تصویب یک قانون نمی‌رسند، مجمع تشخیص مصلحت نظام، تصمیم نهایی را می‌گیرد.

● قانون‌گذاران با توجه به نیازها و موضوعات مختلف جامعه سعی می‌کنند بهترین قوانین را وضع* کنند.

از آنجا که وضع قانون اهمیت زیادی دارد، قانون‌گذاران باید از بین بهترین افرادی که شایستگی‌های لازم را برای این کار دارند، انتخاب شوند؛ شایستگی‌هایی مانند: شجاعت، دلسوزی، تخصص، دین‌داری؛

طرف‌داری از حقوق محرومان و

نهادهای قانون گذار

مجلس شورای اسلامی
شورای نگهبان قانون اساسی

قوه مقننه

• مجمع تشخیص مصلحت نظام

نکته!